

Gaziantep Kent Postası

EKİM 2026
1.SAYI

Gaziantep'in Ortak Aklı, Kent Konseyi

Şehir Trafiği Problemleri ve Çözümleri

Bir şehirde ne kadar taşıt varsa o kadar hareket var gibi görünür, ama aslında **hareket eden taşıtlar değil, insandır**. Ve insanın özgürce, güvenle, keyifle hareket ettiği şehirler –işte onlar **yaşanabilir şehirlerdir**.

Özellikle son yıllarda Gaziantep dinamik olarak çok hızlı gelişmekte ve bu hepimizin ortak sorunu olan trafik problemlerini ve hayatımızı gün geçtikçe daha fazla zorlaştırmaktadır. Sabah işe gitmek, akşam eve dönmek, alışverişe gitmek veya çocuklarımızı okula bırakmak için yollarda geçirdiğimiz zaman giderek artıyor. Bu durum sadece vaktimizi değil, aynı zamanda enerjimizi ve sabrımızı da tüketiyor. Artık bu sıkışıklığın günlük yaşam kalitemizi daha fazla düşürmemesi için acil ve kalıcı çözümlere ihtiyacımız var.

Durum Tespiti

Gaziantep Kent Konseyi olarak kentimizin trafik sorunlarına kalıcı çözümler bulmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Şehrimizin ve bölgenin iş olanakları sebebiyle 2000 yılından sonra nüfusun hızlı artışı ve misafir olarak gördüğümüz Suriyeli 500.000'e yakın kişinin 13 yıldır şehrimizde ikamet etmesi ulaşım konusunda da mevcut planlama durumunun ve işleyişin güncellenmesini gerektirmektedir.

Hızlı araç artışı ve ulaşımdaki kullanıcı sayısının artması sebebiyle yerel yönetimlerimizin bu konudaki çabalarını artırması, planlama revizyonları yapması ve daha fazla bütçe ayırması gerekmektedir. Kentiçi ulaşımda asıl mesele, **taşıtların değil insanların ulaşımıdır**. İnsan odaklı ve faaliyet odaklı ulaşım sistemlerinin tasarlanmasıdır.

Bir şehirdeki ulaşım, ancak vatandaşlar işe, okula, pazara ya da sosyal alanlara **güvenli, hızlı ve konforlu biçimde** erişebiliyorsa **başarılı** sayılır. Bu yüzden çözüm için sadece özel otomobiller değil **daha çok ulaşım seçeneği** sunulmalıdır.

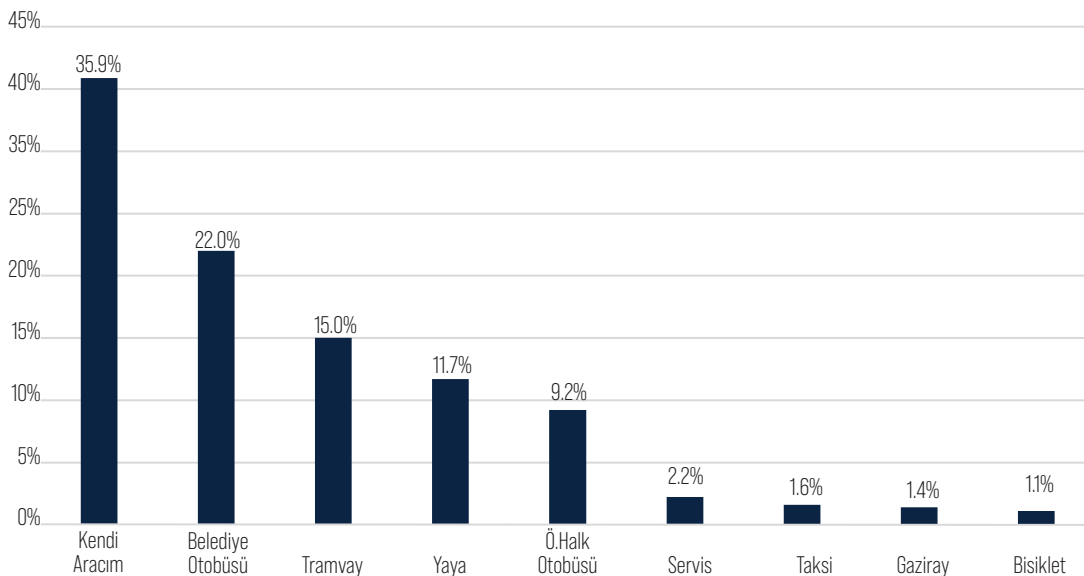
Halkımızın Gözünden Durum Değerlendirmesi

Yaklaşık 1000 kişilik bir katılımcı grubu ile yapılan Gaziantep Şehir İçi Ulaşım ve Trafik Memnuniyet Anketi yapılmıştır. Katılımcıların çoğunluğu %68,5 ile erkek, %31,3'ü ise kadındır. Yanıtların büyük çoğunluğu (%80,1) 25-60 yaş arasından gelmiştir. Katılımcıların neredeyse tamamı (%96,2) iki merkez ilçeden katılmıştır: **Şahinbey: %55,5, Şehitkamil: %40,7**.

Günlük Yaşamda En Çok Kullanılan Ulaşım Araçları Nelerdir?

Katılımcılara sorulan “Günlük Yaşamda En Çok Hangi Ulaşım Aracını Kullanıyorsunuz” sorusuna verilen cevaplar aşağıdaki şekildedir.

- » Kendi aracıyla ulaşım %35,9
- » Otobüsler, Belediye ve özel halk otobüsleri ve %31,2
- » Raylı sistemler, Tramvay ve Gaziray, %16,4
- » Yaya ulaşımı %11,7
- » Diğer seçenekler (Servis, Taksi, Bisiklet) % 4,8 olarak belirlenmiştir.

1. Özel Araç Kullanımı Çok Yüksek

- » Gaziantep'te her üç kişiden biri yolculuklarını kendi aracıyla yapıyor.
- » Bu durum, kent içinde **trafik yoğunluğunu artırıyor, park alanı ihtiyacını büyütüyor ve hava kalitesini olumsuz etkiliyor.**
- » Kısa mesafelerde de araç tercih edilmesi öncelikle bölgesel araç yoğunluğu, hem yakıt tüketimini hem de karbon salımını gereksiz biçimde artırıyor.

2. Toplu Taşıma Sistemlerinin Çoğaltılmasına Ve Yaygınlaştırılmasına İhtiyaç Var

- » Otobüslerin toplam payı %31 civarında. Bu, kentte toplu taşımaya ilgi olduğunu gösteriyor.
- » Katılımcıların üçte ikisi seferleri yetersiz buluyor; Gaziantep'li daha sık otobüs istiyor.
- » Toplu taşımada (özellikle halk otobüsü) en büyük şikâyet temizlik ve hava kalitesi; her 10 yolcudan 7'si hijyenden memnun değil.

3. Raylı Sistemler Geleceğin Omurgası

- » Tramvay ve Gaziray'ın payı, **modern toplu taşıma sistemlerinin benimsendiğini** gösteriyor.
- » Raylı sistem yükseliyor; Tramvay ve GaziRay, özel araca güçlü bir alternatif olma yolunda. Yeni hatlar şart.
- » **Özellikle yeni imara açılan alanlarda ulaşım için raylı sistemler, metrobüs veya otobüs hatları şimdiden planlanmalı.**
- » OSB Dülük Tüneli geleceğin metro hattına dönüşebilir. Tünelde **raylı sistem hattı için ek şerit gibi alternatifler mutlaka düşünülmelidir.**

4. Yaya Ulaşımı - Şehrin En Temiz Ulaşımı

- » Yaya oranı düşük; kısa mesafeli erişim olanakları sınırlı görünüyor.
- » Güvenli yürüyüş yolları, güvenli yaya geçitleri ve okul çevresi düzenlemeleriyle bu oran artırılabilir.
- » Geniş kaldırımlar ve gölgelikli yollar şehirde hem yaşamı hem ticareti canlandırır.

5. Diğer Seçenekler – Mikro Hareketliliğin Potansiyeli

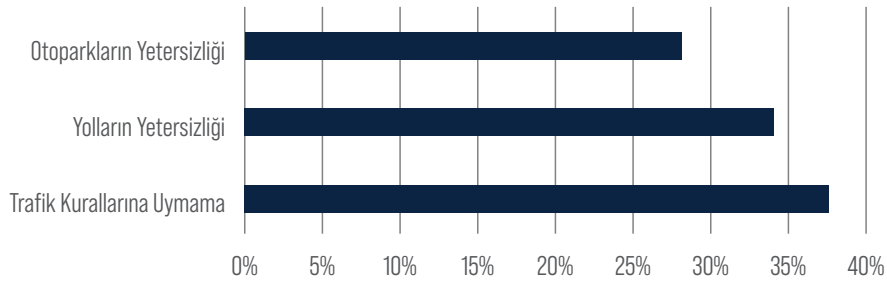
- » Bisikletlerin payı çok düşük ama artırılabilir.
- » Mikro-mobilite sistemlerinin kısa mesafelerde hızla yaygınlaşması için scooter ve bisiklet kullananlara yol hakkı tanınmalı, can güvenlikleri korunmalı.
- » Bu sistemlerin teşviki, trafiği azaltır ve ulaşım maliyetini düşürür.
- » Bisiklete binen her kişi, trafikten bir araç eksiltilir - daha az gürültü, egzoz ve kirlilik. Daha düzenli, güvenli ve yaşanabilir bir şehir.

Şehir İçi Trafikte Görülen En Önemli 3 Sorun Nedir?

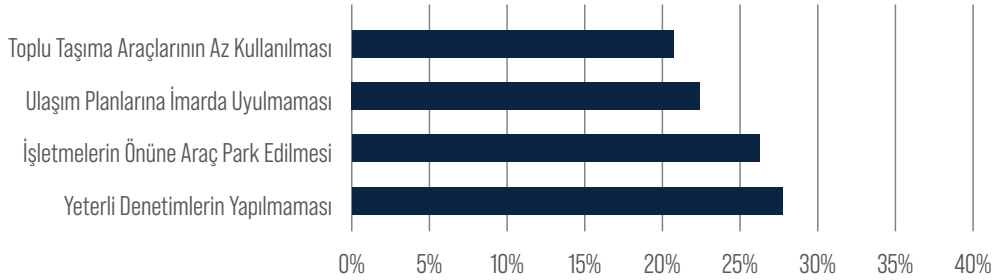
Vatandaşların trafikle ilgili şikayetlerine baktığımızda, en büyük sorunun açık ara **“trafik kurallarına uymamak”** olduğunu görüyoruz. Neredeyse her üç şikayetten biri (%32,3) bu konuyla ilgili. Bunu, altyapı eksiklikleri yani yolların, otoparkların ve toplu taşıma araçlarının yetersizliği takip etmektedir. İnsanlar en çok yollardaki düzensizlikten ve altyapı yetersizliğinden şikayetçi görünüyor.

Şehir İçi Trafikte Görülen En Önemli 3 Sorun

Trafikte Görülen Sorunların Nedenleri/Kaynakları Nelerdir?

Trafikte Görülen Sorunların Nedenleri / Kaynakları

- » **En büyük neden:** Denetim eksikliği (%28,6) — kurallara uymama sorunuyla doğrudan bağlantılı.
- » **İkinci büyük şikâyet:** Market, fırın ve işyeri önlerinin **otopark gibi kullanılması** (%27,0).
- » Kurallar var ama uygulanmıyor.
- » **Sonuç olarak** vatandaş hem **denetimsizlikten hem de plansızlıktan** şikâyetçi.
- » **Çözüm,** *kuralın uygulanması ve akıllı şehir planlaması.*

Şehirdeki Ulaşım Hizmetlerinin Genel Değerlendirmesi

- » **Halkın yarısı (%48,1)** hizmetleri “idare eder” buluyor.
- » **Memnun olmayanlar daha fazla:** “Kötü” diyenler %29,8, “İyi” diyenler %22.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ NELER OLABİLİR

Taşıttan İnsana Geçiş Zamanı

Kentimizin ulaşım yapısı, artık taşıtları ve yolları değil **insanların hareketini** merkezine alacak bir döneme girmelidir. Yani hedef, **“daha fazla araç değil, daha kolay ulaşım”** olmalıdır.

Büyük şehirlerde trafiği düzeltmek için sihirli bir değnek yoktur, ancak birbiriyle bağlantılı ana noktalara odaklanmak gerekir:

Unutmayalım: **Trafiği araçlar değil, insanlar çözer.**

1.Önce Kurallar: Denetimi Artırmak ve Ciddiye Almak

- » Gaziantep'te halkın en çok şikâyet ettiği şey kuralızsızlık. Çözüm basit: Kuralları işletmek.
- » Denetimi, “ceza kesmek” için değil, sistemi “çalışır halde tutmak” için kullanmalıyız.
- » Bir sokağa veya caddeye yapılan çift sıra park veya dükkân önü işgalleri, koca bir yolu tek şeride düşürür.
- » Emniyet şeridini, otobüs yolunu veya kırmızı ışığı ihlal edenler, bütün düzeni altüst eder.
- » Elektronik denetim sistemleri (EDS) ve mobil ekiplerle buna asla izin verilmemeli.

2.Toplu Taşımayı “Gerçek Bir Alternatif” Haline Getirmek

- » **Toplu taşıma bir ihtiyaçtır.** Zaman kazandırır, cebinizi korur, stresi azaltır. Kent içinde **sosyal adaleti, çevreyi ve şehir yaşamını koruyan ortak bir kamusal hizmettir.**
- » **Daha fazla ve sık sefer:** Otobüs, metro, tramvay hatlarını artırmak, araçları temiz ve konforlu tutmak gerekir.
- » **Raylı sistemler şehir yaşamının omurgası olmalı.** İnsan “Arabaya binmeyeyim, tramvayla daha rahat giderim” diyebilmeli.
- » **Entegrasyon şart:** Otobüs, metro, Gaziray, bisiklet — hepsi tek biletle, kesintisiz ulaşım sunmalı.
- » **2 milyon nüfuslu şehirlerde özel araç trafiği çözüm değil, sorun üretir.**

3.Kenti “Akıllıca” Planlamak, Altyapıyı “Verimli” Kullanmak ve “Etkin” Denetlemek

- » **Yeni yol değil, akıllı yol:** Mevcut yolları teknolojiyle daha verimli kullanmalıyız.
- » **Akıllı Trafik Yönetimi:** Kameralar (EDS) kural ihlallerini anında tespit eder, trafiği hızlandırır, güvenliği artırır.
- » **İmar Planları ve Ulaşım Planlarının Birleştirilmesi şart:** İmar planı yapılırken ulaşım da birlikte düşünülmeli. Özellikle toplu taşıma hatlarının imar planlarında yer alması gerekmektedir.
- » Yolları herkes için **adil, düzenli ve güvenli** hale getirmeliyiz.
- » Yol, otopark ve toplu taşıma planlanmadan yapılan her bina, trafiğe yeni bir yük getirir.

4.Şehrin Yapısını ve Alışkanlıkları «Uzun Vadede» Değiştirmek

- » **Sürekli araba, sürekli sorun demek.** Trafik, otopark sıkıntısı, hava kirliliği ve gürültü artıyor. Bir şehir ne kadar çok arabaya odaklanırsa, o kadar çok trafik sıkışıklığı, otopark sorunu, hava kirliliği ve gürültüyle boğuşur.
- » **Yeni yollar çözüm değil.** Her yeni kavşak, kısa vadede rahatlatır ama uzun vadede daha çok aracı trafiğe çeker.
- » **Amaç arabasız da rahat yaşamak.** İnsanlar işe, okula veya alışverişe gitmek için arabaya mecbur kalmamalı.
- » **Gerçek çözüm:** Metro, tramvay, otobüs ve bisiklet yollarını yaygınlaştırmak.
- » **Gelişmiş şehirler** herkesin arabası olması değil, **arabaya ihtiyaç duymadan rahatça ulaşım sağlayabilen** şehirdir.
- » **İnsan odaklı şehir** = daha az stres, daha temiz hava, daha huzurlu yaşam.

Soru, Görüş ve Önerileriniz İçin

info@gaziantepkentkonseyi.org